

Hogyan alakíthatjuk át régi bútorainkat?

Az általánosan leromlott kereseti lehetőségek és az ezzel együtt járó takarékosági törekvés, mely már oly sok praktikus, ügyes dolgot termelt ki, adta meg az időszerűséget ezen új lakásberendezési lehetőségeknek. Meglévő, jó anyagból készült, de idejétmúlt, sokszor ízléstelen formájú bútorokból a mai ízlésnek megfelelő csinos, praktikus bútorokat lehet készíteni. Nézzük előbb az asztalosbútorokat. Minden háztartásban akadnak oly régi bútordarabok, amelyeket vagy rossz formájuk, vagy már nem aktuális berendezésüknél fogva a szobában nem tűrünk meg, hanem előszobában, összekötő folyosókon, éléskamrában, cselédszobában tartunk mostoha sorban.

Ezeknek a többnyire könnyen nélkülözhető bútordaraboknak egyik nagy előnye, hogy készítésük óta többnyire legalább is 30 év telt el és így faanyaguk tökéletesen száraz, többé nem dolgozik, nem reped, nem hullámosodik, tehát teljesen megbízható. Átalakításuk, illetve modernizálásuk kétféleképpen történhetik. Megtarthatjuk a bútoroknak, pl. egy kétajtós szekrénynek külső méreteit, csak minden olyan díszítést távolítatunk el róla, amely a mostani ízlésnek nem felel meg. Így a két szélén lévő váj olt léceket, amelyek valamilyen oszlopcsőkevényt voltak hivatva ábrázolni, azután a párkány és az alapzat géppel faragott tömegeleit távolítjuk el. Ezek a sallangok többnyire anélkül távolíthatók el, hogy a szekrény szerkezeti összeépítését meg kellene bolygatni. Ezen lécek és díszítések helyét többnyire pótolni kell, aszerint, hogy modern, leegyszerűsített vagy stílbútort akarunk-e kapni, vagy sima takarólecekkal, vagy eresebb furnírral, intarziákkal, filéekkel. A megbolygatott felületek mellett lévő fát és furnírt le kell csiszoltatni és az új részekkel együtt pácoltatni, hogy egyöntetű legyen a színezése. Az oldalakat, amennyiben nem sérültek, elegendő kissé átfényezni.

Egy másik fajtája az átalakításnak az, ha a régi bútort teljesen széjjelszedetjük s annak csupán faanyagát használjuk fel új formájú bútorok készítésére. Ebben az esetben szabadon választhatjuk meg nemcsak a bútor külső formáját, hanem az eredetitől eltérő célra szolgáló darabokat is kaphatunk.

Az átalakításnak tehát két fajtáját különböztetjük meg. egyszerűbb és az olcsóbb fajtája az, ha meghagyjuk a bútor-darabok eredeti formáját és nagyságát, pl. szekrényt szekrénynek, kredencet kredencnek, csupán a *díszítések kicserélésével, leegyszerűsítésével*, pl. esztergályozott lábak kicserélésével igyekszünk kellemes új hatást elérni. Ha ügyes és eléggé jóízű mesteremberre bizzuk a munkát, úgy ilyen egyszerű eszközökkel is igen jó eredményt érünk el. Tudunk pl. divatjamúlt, ú. n. altdeutsch szekrényből biedermeyer vagy modern stílusút varázsolni. Ugyanezt tehetjük az ebédlőkredencsel s hálószobabútorainkkal is.

Nagyobb tere nyílik az átalakítási lehetőségeknek, ha a bútoroknak csupán anyagát használjuk fel. Ilyen átalakításokra elsősorban a telioldalú, szóval nem „füllungos” szekrények és bútorok alkalmasak. Ha az ajtók is tömör fából vannak, tehát nem keretesek (füllungosak), úgy felhasználhatóságuk még könnyebb. Átalakítani lehet pl. két kisebb szekrényből egy szép hármasszekrényt, ugyancsak két szekrényből íróasztalt, egy szekrényből szekretert vagy kommodot vagy vitrint. Kisebb darabokból, pl. mosdószekrényből szekretert vagy kommodot vagy kis tálalót. Éjjeliszekrényből rekamié mellé való kombinált asztalkát, kis biedermeyer fiókos smizettet, ágyból modern sima oldalú rekamié állványt, telioldalú ágyból íróasztalt, kommodot. (A mellékleteken bemutatunk néhány ügyesen átalakított bútordarabot.)

Az átalakítás új formájává választhatók modern formák is, a biedermeyer formát azonban azért ajánljuk jobban, mivel a lakást otthonosabbá, melegebbé teszi, azonkívül a régi részek esetleges mélyebb karcolásai vagy egyéb kijavított sérülései nem hogy bántóan tűnnek fel, de még bizonyos antik jelleget is adnak a bútornak. Mindezen átalakításoknál azonban ügyelni kell, hogy a rossz részek kiessenek s újjakkal legyenek pótolva, így a többnyire rossz állapotban lévő hátfalak egy részét ajánlatos kicserélni. Hármasszekrélynél pedig, amit két szekrény-

ből készítenek, az alsó tartókereteket és a felső párkányt nem szabad toldani, hanem annak hosszában egy fából kell lenni, nehogy a szekrény idő előtt megrokkanjon.

Kellő ízléssel és hozzáértéssel ezek az átalakítások kitűnően sikerülnek, rajtuk senki nem veszi észre átalakított voltukat. Minőségben és tartósságban pedig messze felülmúlják az olcsóbb tömegbútorokat.

Hogy ezen átalakítások árban mit jelentenek, bizonyára nem utolsó sorban érdeklik olvasóinkat.

Általában egy szoba átalakítási költsége kevesebb, mint amennyiért olcsó tömegbútorokat vásárolhatunk. Ezzel szemben őríási előny az, hogy a kivitel, tartósság, a régi anyag felhasználása folytán, a legdrágább luxusbútorokkal vetekszik az ezerszámra gyártott tucatformával szemben és ügyes tervező által művészi formájú, egyéni kívánságainknak és ízlésünknek megfelelő bútort kapunk.

Ha eltekintünk a többnyire kissé patinás furnírréteg lecsiszolásától s csak a régi furnírt politúroztatjuk át, a belső részeket pedig csupán felületesen pucolztatjuk át, ez esetben bár olcsó árat kapunk, a bútor azonban többé-kevésbé magán viseli az átalakítás bélyegét. Legajánlatosabb az olyan munka, amikor az összes felületek kívül-belül le lesznek csiszolva, gyalulva, az összes összeeresztések, szerkezeti részek átdolgozva, részben újjakkal pótolva. Ilymódon ezek az átalakított bútorok új művészi formán kívül a legkényesebb követelményeknek is megfelelnek. Nyugodtan lehet egy esetleg nem garantáltan tiszta cselédszobaszekrényből egy olyan kis tálalót készíteni^ amiben porcellánkészletünket helyezük el.

Átalakítás megrendelése esetén jól tesszük, ha kikötjük a megbízott iparosnál írásban is, hogy az öreg anyagok úgy külső, mint belső felületét teljesen a nyers alapig lehúzni, illetve legyalulni tartozik.

Hogy szobaszerűen beszéljünk az átalakításokról, leggyakrabban a hálószo- és ebédlőberendezéseknél válik kívánatosá az átalakítás. Hálószobánál pl. a család szaporodása folytán vagy kisebb lakásba költözésnél, hogy ez a kislakás is fogadóképes és nappali tartózkodásra alkalmas legyen. Ez esetben az ágyakat kell eltüntetni, tehát átalakítjuk őket úgynevezett ágyneműtartós rekamiéivá. Az ágyak fejrészének a láb-

résszel egy magasságba való hozatalával, úgy hogy a láb- és fejrészek a földtől egy kb. 70—75 centiméternyire legyenek. A fekvőrész kárpitozásának bevonásával kanapészerű fekhelyet kapunk, amit már könnyen a fal mentén vagy pedig sarokkanapéként helyezhetünk el. Díszíthetjük egy vagy két hengerpárnával. Bevonására felhasználhatunk régi függönyszárnyakat, esetleges átfestéssel, mivel azokat ezelőtt 15—20 évvel olyan jó anyagokból készítették, hogy többnyire még ma is használhatók ilyen célra. Az ágynemű ezen fekhelyekben — mint ismeretes — az alsó ágyneműtartóban foglal helyet. Kiszedése a sodrony vagy ruganyos matrac felemelésével történik. Ha az ágyakban sodrony volt, úgy az sarnirral könnyen átalakítható felemelhetővé. Ha ruganyos matrac volt eddig az ágyakban, úgy az is könnyen felhasználható, csupán az ágyat kell kissé keskenyíteni, mivel a ruganyos matracnak nem a keskeny ágyoldalak közé, hanem fölé kell kerülni. Ezen ágyoldalak egy alájuk szerelt „kontrázott” lemez segítségével alkotják az ágyneműtartót. Az ágyneműt innen kiemelni egy kis kényelmetlenséggel jár ugyan, de az ágyaknak nappal is dívánnak és ülőhelynek való használhatóságában ezért bőséges kárpótlást kapunk. Nagyon jól mutat és kényelmünket is nagyban elősegíti, ha ezen kanapéék elé két fotelt és asztalkát teszünk.

A két kétajtós szekrényből készíttethetünk háromajtós szép alakú szekrényt. Meghagyhatjuk az egyik kétajtós szekrényt, ha elég sima vonalú, a másikat pedig mintegy derékban kettévágva, kommóddá alakítjuk át, melynek tetejére a szekrény felszélességének megfelelő, üvegajtós könyvespolcot rakunk. Tegyük az ablak elé vagy szabad falunkra egy kombinált könyvállványt vagy virágállványt, ami az éjjeliszekrényből készíthető és készen is van a mai igényeknek megfelelő kombinált szoba.

Ebédlönket is célszerűen alakíthatjuk át. A nagy kredencet, ha altdeutsch, az előbb említett módon megszabadítjuk felesleges ízléstelen díszeitől, esetleg intarzia filék vagy sima lefurnírozások által biedermeier vagy modern formájúvá alakítjuk át. A kis kredencet, tálalót, melyet a legtöbb helyen úgyis szabásminták, kották stb., szóval nem belevaló dolgok tartására használnak, alakíttassuk át, különösen ha felnőtt gyerek is van a háznál, szekreterré, kommóddá, rádióférőhelyes

kis könyvszekrényé. Ha úgyse adunk nagy vacsorákat, úgy kisebbítsük meg az ebédlőasztalt és szorítsunk helyet az ebédlőben is legalább két kényelmes fotelnak vagy egy kisebb helyet elfoglaló garnitúrának. (Kényelmes ülőbútorok teszik otthonná a lakást.)

Kárpitosbútorok átalakítása már ismertebb, úgy hogy annak hosszabb magyarázatába nem kell bocsátkozni. Régi, divatjament formájú fotelekből, magastámlájú ebédlődivánokból könnyűszerrel alakíttathatunk át modern formájú bútorokat, fontos azonban, hogy a régi elvásott belanyagokat a megbízott mester ne sajnálja újakkal kicserélni.

Asztalosbútorok munkába adásánál vigyázzunk, hogy megbízható, komoly, jóízlésű iparosra bizzuk munkánkat, mivel a nedves vagy télen fűtetlen műhelyben végzett munka, párfilléres spórolás miatt, rosszminőségű vagy egyszer már odaégett enyv felhasználása, évtizedes bosszúságnak lehet okozója. Kívánságainkat, kikötéseinket legjobb, ha a megrendelésnél írásba foglaljuk és a szolid munka elvégzésére garanciát kérünk. Ha komoly mesterrel állunk szemben, az szívesen megadja és be is tartja. De ha az illető nagyon húzódozik ennek írásbafoglalásától, úgy jobb ebből már előre levonni a konzekvenciát.

Szabó János

iparművész,

a „Rénova” bútorátalakítóüzem vezetője,

Budapest, IV., Molnár-utca 11.